

CONGRESUL AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA

Str. Columna 106 A, Chișinău, Republica Moldova (secretariat)
Tel: 22-35-09, Fax: 22-35-29, mob. 079588547, info@calm.md,
www.calm.md

Nr.9 din 14 ianuarie 2026

Către: Ministerul Afacerilor Interne

Cancelaria de Stat

Aviz

*la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la modificarea
Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea,
referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței,
neglijării, exploatării și traficului, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 270/2014
(număr unic 1025/MAI/2025)*

1. Considerații generale

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la modificarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 270/2014.

CALM a analizat prevederile proiectului Hotărârii Guvernului în cauză prin prisma respectării principiilor de organizare, funcționare și a intereselor autorităților administrației publice locale (APL).

Proiectul Hotărârii Guvernului are drept scop stabilirea unui mecanism specific de intervenție interinstituțională, în raport cu copiii victime sau potențiale victime ale violenței, exploatării ori traficului, identificați la punctele de trecere a frontierei de stat sau în zona de frontieră.

2. Legislația aplicabilă

- ❖ Carta Europeană a Autonomiei Locale din 15.10.1985;
- ❖ Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994;
- ❖ Legea privind finanțele publice locale nr. 397/2003;
- ❖ Legea privind descentralizarea administrativă nr. 435/2006;
- ❖ Legea privind administrația publică locală nr. 436/2006.

3. Constatări/obiectii

În urma analizei noilor prevederi ce urmează a fi introduse în Instrucțiunile privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 270/2014 (în continuare – Instrucțiuni), CALM a remarcat importanța identificării timpurii și intervenției rapide în cazul copiilor aflați în situație de risc, care tranzitează teritoriul Republicii Moldova, precum și protecția acestora, dar

în același timp constată mai multe reglementări care afectează interesele APL I și generează o serie de întrebări.

Noile prevederi ale pct. 74⁴ din Instrucțiuni stabilesc că „Autoritatea tutelară competentă de la locul identificării copilului, este obligată să intervină în termen de cel mult 3 ore de la sesizare, pentru preluarea copilului în vederea evaluării inițiale a situației acestuia și dispunerea măsurilor de protecție, inclusiv plasament de urgență, dacă este cazul”.

Potrivit art.3 din Legea nr.140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, precum și pct.5 subpunctul 19) din Instrucțiuni *autoritatea tutelară locală* sunt primarii de sate (comune) și de orașe.

În Nota Informativă la PHG se menționează, că „punctele de trecere a frontierei nu dețin spații special amenajate pentru plasarea copiilor, totodată, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, nu dispune de personal special instruit pentru interacțiunea cu copilul, ținând cont de vârsta și gradul lui de maturitate, și situația de risc identificată pentru a constata și soluționa nevoile imediate ale acestuia. Subsidiar, informăm că spațiile pentru menținerea copiilor trebuie amenajate și dotate conform standardelor minime de calitate, astfel încât să ofere copiilor un mediu prietenos, în condiții corespunzătoare de siguranță, confort și accesibilitate”. Mai mult, în pct. 4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative din Nota Informativă la PHG se menționează despre „compensarea muncii prestate de către autoritatea tutelară competentă, prin plata orelor suplimentare, în conformitate cu legislația în vigoare, pentru a asigura intervenția promptă în afara orelor de program. Costurile aferente remunerării orelor suplimentare vor fi suportate din bugetele locale alocate exercitării atribuțiilor ce intră în competența autorităților administrației publice locale”.

Referitor la noile reglementări expuse mai sus (și alte reglementări noi din Instrucțiuni), precum și argumentele din Nota Informativă la PHG, observăm că autoritățile tutelare locale, adică primarii din localitățile situate în apropierea punctelor de trecere a frontierei de stat „de la locul identificării copilului” sunt obligate „să intervină în termen de cel mult 3 ore de la sesizare, pentru preluarea copilului în vederea evaluării inițiale a situației acestuia și dispunerea măsurilor de protecție, inclusiv plasament de urgență, dacă este cazul”. În legătură cu modul de realizare a acestor obligații de către primari, apar o serie de întrebări (făcând abstracție de municipiul Chișinău, UTA Găgăuzia și, în unele cazuri, de orașele-reședință de raion):

- De ce primarii sunt obligați să preia copii cetățeni străini/refugiați (ar putea fi înțeleasă situația de preluare a copiilor, părinții/bunicii cărora provin/sunt originari din localitățile din apropierea punctelor de trecere a frontierei de stat)?
- Dacă primarii nu sunt găsiți imediat sau nu pot interveni (sunt plecați în deplasare peste hotare, sunt bolnavi/internați în spital etc.), cine va prelua copii de la punctele de trecere a frontierei de stat, aceasta fiind o responsabilitate pe care nu orice angajat a primăriei va dori să și-o asume (specialiști în protecția drepturilor copilului nu sunt angajați în toate primăriile, iar asistentul social comunitar nu se subordonează primarului, ci ATAS)?
- Dacă sesizarea polițistului de frontieră vine în afara orelor de program (seara/noaptea, în zile de odihnă/de sărbătoare), unde primarul urmează să plaseze copilul (servicii sociale comunitare există nu în toate localitățile, iar acolo unde există acestea sunt Centre de zi, care nu dispun de tot spectrul de servicii necesare copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului)?
- Ca și în cazul Poliției de Frontieră, majoritatea primăriilor din țară, în special cele din localitățile rurale, „nu dispun de personal special instruit pentru interacțiunea cu copilul, ținând cont de vârsta și gradul lui de maturitate, și situația de risc identificată pentru a constata și soluționa nevoile imediate ale acestuia”, precum și „nu dispun de spații pentru menținerea copiilor, amenajate și dotate conform standardelor minime de calitate”, ne mai vorbind de resurse financiare necesare (acolo unde sunt Centre de zi,

majoritatea nu sunt acreditate). În aceste cazuri, unde primarul urmează să plaseze copilul, să-l ia acasă?

- În cazul copiilor supuși violenței, neglijării, exploatării și traficului este necesară acordarea unor servicii sociale specializate (asistență medicală, asistență psihologică etc.), care țin de competența APC (unele APL I dispunând numai de servicii sociale primare).). În aceste cazuri, cum primarul va asigura oferirea imediată/urgentă a acestor servicii până la referirea copilului către serviciile corespunzătoare, dispunerea măsurilor de protecție, inclusiv plasamentul de urgență)?
- Cum va fi asigurată remunerarea orelor suplimentare în primărie, în special în cele din localitățile rurale, unde nu se practică achitarea pentru activitatea în afara orelor de program (chiar dacă sunt realizate ore suplimentare), dat fiind lipsa resurselor financiare planificate, precum și reticența organelor de control (Cancelaria de stat, Inspectoratul Control Financiar de Stat)?

Reieșind din interesul superior al copilului, competențele legale ale APC (ATAS-uri) în domeniul protecției copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului, precum și disponibilitatea resurselor financiare necesare, a personalului specializat și a serviciilor sociale specializate corespunzătoare pentru copii aflați în situație de risc, dar și pentru a exclude pasarea responsabilităților între autoritățile publice, considerăm că noile prevederi/competențe ce urmează a fi introduse în Instrucțiuni trebuie să vizeze autoritatea tutelară teritorială (agenția teritorială de asistență socială (prin intermediul structurilor teritoriale de asistență socială), Direcția generală pentru protecția drepturilor copilului din Chișinău, Direcția principală a sănătății și protecției sociale din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia).

În contextul celor expuse, propunem ca în pct. 74² din Instrucțiuni termenul „autoritatea tutelară locală sau teritorială” și termenul „autorității tutelare competente” să fie substituite cu termenul „autoritatea tutelară teritorială”, iar în pct.74⁴, 74⁵ și 74⁷ din Instrucțiuni termenul „autoritatea tutelară competentă” să fie substituit cu termenul „autoritatea tutelară teritorială”. Corespunzător acestor modificări urmează a fi modificată și Nota Informativă la PHG.

Congresul Autorităților Locale din Moldova consideră că proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la modificarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 270/2014 poate fi propus pentru aprobare, cu condiția luării în considerare a obiectivelor expuse.

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

